

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se p 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika Vseh Svetnikov izide prihodnji list v petek 2. novembra 1883.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim poteče koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
„ jeden mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gld. — kr.
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Najnovejši naredbi justičnega ministerstva glede slovenskega uradovanja in naša sodišča.

II.

Če se ozremo nazaj na čas, ko je pravosodni minister Pražak izdal prvo naredbo glede slovenskega uradovanja ter se prašamo, kaj smo do danes v tem obziru dosegli, odgovoriti moramo, da malo ali nič. Kdo je temu kriv? So li stranke, iskajoče pomoči pri c. kr. sodiščih ali c. kr. uradniki? Stranke se kakor preje poslužujejo pred sodišči maternega svojega jezika, uradniki pa tudi kakor preje: ti izjave strank večinoma zapisujejo nemški. Ne tajimo, da moramo tudi tu priznati nekaj častnih

izjem — a te so v istini bele vrane, naši sodniki uradujejo večinoma še po starem kopitu: nemški in vse nemški do skrajne meje. Tožbe se pač še zapisujejo slovensko — in tudi v kazenskem postopanju uživa še nekaj veljave naš jezik; odloki in sodbe pa se izdajajo navadno le nemški.

Če nam je pa to postopanje popolnoma umljivo pri tistih uradnikih, ki so bili in so še vedno našemu gibanju sovražni, si ga pa nikakor ne moremo tolmačiti pri tistih uradnikih, ki slujejo kot narodnjaki. In ravno mej temi nahajamo največ elementov, ki se z vso močjo protivijo slovenskemu uradovanju. V družbi narodnjakov, pri narodnih veselicah se ti ljudje kažejo iskrene narodnjake, a pridi v uradno pisarno, prepričal se boš takoj, koliko velja njih narodnost. In to nas najbolj peče, da se ljudje, katere smatramo za meso našega mesa, tako animozno obnašajo proti slovenskemu uradovanju. V teoriji so ti možje rodoljubi non plus ultra, v praksi pa najhujši nasprotniki naši enakopravnosti; in taki rodoljubi so nekateri naši sodniki. Tam, kjer bi najlozje dejansko pokazali svoje rodoljubje, tam, kjer naj bi kazali, da ljubijo in spoštujejo svoj jezik: v pisarni, — ga nečejo poznati. Pri vsem tem postopanju pa trpi največ škode naš kmet sam, ker mora hoditi od Poncija do Pilata, da mu raztolmači od za narodnega moža znanega uradnika izdan odlok. To mu napravi nepotrebne stroške, katere bi mu sodnik lahko prihranil, ko bi izdajal slovenske odloke.

Če pa poprašas take psevdonarodne uradnike, zakaj ne uradujejo slovensko in zakaj se dejansko ne kažejo, da so narodni, — dobil boš od nekaterih odgovor, da sedaj še ni mogoče uradovati slovenski, da je naš jezik še preboren, da nam manjka tehničnih juridičnih terminov itd. Nam nikakor ne manjka dobrih juridičnih izrazov, ampak le sodnikom manjka trdne volje in eneržije in to v obilnej meri,

kajti, ako nekateri ne bero prav nič praviškega gradiva, pisanega v slovenskem jeziku, potem nam je pač umljivo, da jim neso pravni termini znani in da se zategadelj tudi tako bojijo slovenskega uradovanja. (Le tako gredeč naj omenjamo, da tem ljudem bolj ugajajo pruski listi, kakor naši domači!) Drugi odgovori prav cinično: „Če je doslej za kmeta bilo dobro nemško uradovanje, zakaj bi tudi v bodoče ne bilo?“ Zato, ker se je našemu narodu toliko časa krivica godila, naj se godi tudi v bodoče? To je pač klasičen odgovor tacega psevdonarodnega uradnika! —

Čuli smo tudi iz ust necega tacega sodnika, da naš kmet ne ume slovenskih odlokov. Na to naj odgovorimo le sledeče: Gotovo je, da naš kmet razume, kaj obsega slovenski odlok; da pa ne razume vsacega juridičnega izraza, to je pa tudi gotovo, ker je bil narod naš toliko stoletij zatiran, ker so sodišča in drugi uradi vedno mu pošiljali nemške odloke; kako naj sedaj naš kmet na jedenkrat ume vse tehnične izraze? Če pa bodo vendar jedenkrat pričeli naši uradniki uradovati slovenski, potem se bodo gotovo kmalu udomačili ti juridični izrazi in bodo počasi izpahnili spakedrane, pri nas udomačene nemške termine. To pa smelo trdimo, da naš kmet vendar bolje ume slovenski odlok, kakor bi umel nemškega.

Nemški jezik vendar že toliko let in let uživa največje pravice, upeljan je po vseh uradih kot uradni jezik, a vendar nam je znano, da ne umejo nemški kmetje nemških odlokov po polnem. Naj navedemo le ta vzgled: V zadnji sesiji porotnih obravnav pred c. kr. okr. sodiščem v Rudolfovem zaslišana je bila za pričo Kočevarica. Predno jo je zaslišaval sodni dvor, omenila je priča, da ne zna nemški — in tudi ne more nemški pričati, ampak le kočevski, kar jej je slednjič dovolilo sodišče. In

LISTEK.

Dubrovski.

(Povest A. S. Puškina, poslovenil J. P.)

Prvo poglavje.

Pred nekoliko leti živel je na jednom svojih posestev star rusk plemenitaš, Kirila Petrovič Trojekurov. Njegovo bogastvo, plemeniti rod in zveze z visokimi osebami dajale so mu veliko veljavo v guberniji, kjer se je nahajalo njegovo posestvo. Razvajan od vsega, kar ga je okroževalo, vajan je bil dajati polno svobodo svojej naglej nravi in vsem domišljijam svojega omejenega uma. Sosedje bili so pripravljeni ustrezati najmanjšim njegovim željam; gubernijski uradniki trepetali so pred njegovim imenom. Kirila Petrovič smatral je vse te znake udarnosti liki dolžen davek. Njegova hiša bila je vedno polna gostov, ki so vsi bili pripravljeni zabavati njega gosposko lenobo, udeležujoč se njegovih hrupnih, dostikrat celo bujnih zabav. Nihče se ni upal odreči njegovim povabilom, da ne pride v gotove dni s spodobnim spoštovanjem v Pokrovsko selo. Kirila Petrovič je bil jako gostoljuben, vzlic nena-

vadnim svojim fizičnim silam bolehal je dvakrat v tednu od požrešnosti, vsak večer bil je pa jako dobre volje.

Vsakdanji opravi Pokrovskega vlastelina bile so vožnje po njegovih obširnih posestvih, dolgotrajne gostije, vsakovrstne, slednji dan na novo izmišljene burke, žrtva katerih bil je kak nov znanec, pa tudi stari prijatelji se neso mogli vselej izogniti temu, izimši jedinega Andreja Gavriloviča Dubrovskega. Ta Dubrovski, bivši gardin poročnik, bil je najbližji njegov sosed in posedoval je sedemdeset duš. Trojekurov, ki je bil surov celo z najvišjimi osebami, spoštoval je Dubrovskega, dasi je ta bil ubog. Nekdaj bila sta tovariša pri vojaki in Trojekurov poznal je iz skušnje njegov zamerljiv in odločen značaj. Okoliščine so ju ločile na dolgo: Trojekurov je hitro popenjal se kvišku, Dubrovski je pa radi slabih premoženjskih razmer bil prisiljen odpovedati se službi in naseliti se na svojem posestvu. Kirila Petrovič zvedel je to in ponudil mu svoje pokroviteljstvo; Dubrovski se mu je zahvalil za to, in ostal je ubog in nezavisen. Čez nekaj let je bil Trojekurov kakor general en chef odpuščen iz službe in priselil se je na svoje posestvo; ona dva sta se zopet videla in razveselila se drug drugega. Od

tega časa bila sta slednji dan vkup; Kirila Petrovič, ki še nikdar v svojem življenji ni nikogar počastil s svojim obiskom, zahajal je pogostem v hišo svojega tovariša. Oba jednako stara, rojena v jednake stan, jednako izrejena, strinjala sta se nekoliko tudi v značaji in nagnjenostih; v nekaterih ozirih je tudi njijina osoda bila jednaka: oba sta se ženila iz ljubezni, oba sta kmalu bila udovca in oba sta imela po jednega otroka. Sin Dubrovskega odgojeval se je v Petrogradu, hči Trojekurova je parastla pri svojem očetu, in Trojekurov je dostikrat rekel Dubrovskemu: „Čuj, bratce Andrej Gavrilovič, kadar bo iz tvojega sinu kaj, dam mu svojo Maričko, če bi bil tudi tako ubog, kakor sokol.“ Andrej Gavrilovič zmajeval je z glavo in navadno mu odgovarjal: „Ne, Kirila Petrovič, moj Volodček ni primeren ženin za Marijo Kirilovno. Ubog plemenitaš naredi bolje, če vzame ubogo plemenito deklico in ostane gospodar v svojej hiši, kakor bi pa bil samo oskrbnik razvajene ženske.“

Vsi so zavidali soglasje, ki je vladalo mej prevzetnim Trojekurovim in ubogim njegovim sosedom, ter čudili so se predrznosti poslednjega, ki je dostikrat pri mizi Kirile Petroviča povedal naravnost svoje mnenje, ne zmeneč se za to, če bi tudi na-

vidite, tako je prodrila nemščina, ta povsod spošto-
van in protežiran jezik, v maso naroda!

Tako pa mi vkljub vsem naredbam just. mi-
nisterstva ne uživamo tiste enakopravnosti, ki nam
je garantirana po državnih osnovnih zakonih. Naši
uradniki neso uradovali slovenski pred Pražakom,
nečejo uradovati sedaj vkljub naredbam Pražakovim
in bodo toliko časa nasprotovali izpeljavanju naše
enakopravnosti, dokler ne dobimo jezikovnega
zakona za slovenske pokrajine, kateri bode urad-
nikom proti disciplinarni kazni zabičeval, da morajo
uradovati slovenski. In za to naj se potegujejo naši
državni poslanci v prihodnjem zborovanju državnega
zboru. Ako ima vlada poštene namene z nami, nam
mora dati jezikovni zakon; ako pa jih nema, potem
bodo naši poslanci že vedeli, kako jim je postopati.
Le jezikoven zakon nam more garantirati jednako-
pravnost, za katero se toliko in toliko let že borimo;
naredbe same so le nekako sredstvo, s katerim nas
hočejo za nekoliko časa potolažiti, kakor se otrok
potolaži z igračo. In kadar dobimo jezikovni zakon,
kadar bo šlo našim uradnikom za kruh, potem se
bodo že nolens volens polagoma privadili slovenskemu
uradovanju.

Ako pa že na Kranjskem tako slabo napreduje
enakopravnost, kaj hočemo še le reči o koroških
Slovencih? Ko so pri nas večinoma, da, skoraj po-
vsod nastavljeni uradniki, ki govore in umé naš je-
zik, poslušajo drugej v c. kr. sodiščih trdi Nemci, ki
ne umejo ne besedice slovenski. In to prav slabo
upliva na pravni čut naroda. Kmet, ki išče pravne
pomoči pri sodišču, ne more se sporazumeti s sod-
nikom, kateri naj vsled svoje sodne oblasti pomaga;
— sodnik pa ne ume, kaj stranka zahteva. V tem
slučaji je po našem mnenju vsako izvrševanje sodne
oblasti absolutno nemogoče. Da se pa vendar iz-
vršuje sodna oblast, poslužujejo se ti nemški sod-
niki tako zvanih posrednikov. Ti tolmačijo sodniku,
kaj stranka zahteva, ti stranski povedo, kaj je sod-
nikova volja; sploh ne more slovenska, nemščina ne-
zmožna stranka pred sodiščem ničesar opraviti brez
tacega posrednika. Stranka pa mora tacega posred-
nika, ali podrepnika, da ga imenujemo po narodnej
terminologiji, odškodovati za njega trud in to zate-
gadelj, ker uradnik ne zna slovenski. Tak podrepnik
včasih sam ne ume dobro nemški, in kako je za-
pisnik sestavljen, kateri se s pomočjo tacega po-
srednika zapiše, to si lahko mislimo. V obče je na
Koroškem premalo slovenščine veščih sodnih uradni-
kov. Pri Celovški deželni in del. mestni sodnji
so, kolikor nam je znano, le trije uradniki, ki so
popolnoma slovenščine zmožni, — namreč dva sve-
tovalca in jeden avskultant. In ko bi tega avskul-
tanta ne bilo, v istini ne vemo, kdo bi neki pri
državnem pravdnstvu pregledaval in prebiral slo-
venske liste, ki izhajajo v Celovcu. Pri porotnih ob-

ravnadah tolmačijo izjave slovenskih strank diurnisti
— in vender je $\frac{3}{4}$ strank, ki imajo pri Celovških
sodiščih opravka, slovenskega pokoljenja! — Take
neznosne razmere vladajo še dan danes na Ko-
roškem.!!!

Zato obračamo se danes zopet do naših držav-
nih poslancev ter jih prosimo, da naj te za nas po-
gubonosne razmere spravijo na dan v državnem
zboru. Skrajni čas je, da dobimo vsaj nekaj jednako-
pravnosti. Do sedaj nam je vlada vedno obljubo-
vala, da bode odpravila te nedostatke, a do sedaj
ostalo je samo le pri obljubah, kajti po pravici in
resnici povedano: do sedaj nismo še ničesar dobili,
kar bi bilo koristno za naš narod v obče; samo z
rešitvami personalnih vprašanj nam gotovo ni po-
magano!

—k.

Deželni zbor kranjski.

(XV. (zadnja) seja dne 20. oktobra 1883.)

Poslanec dr. Poklukar poroča v imenu
finančnega odseka in nasvetuje, da se računski sklep
normalno-šolskega zaklada za leto 1882. odobri in
sicer:

v dohodkih z	215161	gld.	70	kr.
v zastankih z	28234	"	63	"
v stroških z	212276	"	16½	"
v končnem ostanku goto- vine z	2885	"	53½	"
v zastankih s	4101	"	26	"
v skupnem premoženju s . .	122720	"	16½	"
in v končnem čistem pre- moženju s	118618	"	90½	"

Računski sklep se odobri.

Poslanec dr. Poklukar poroča v imenu
finančnega odseka in priporoča naslednje predloge:

A. Potrebščina.

1. Penzije za učitelje kažejo vsled sprememb
nastalih v najnovejšem času, namreč po odpadlih
pokojninah umrlih učiteljev in pa po prirastku na
novo upokojenih 12070 gld.

Razen tega dovolila se je učite-
ljici Julijani Dürfeld pokoj-
nina 100 gld.

pomočnemu učitelju
Matiji Hiti-ju pa 60 " 160 "
skupaj tedaj 12230 gld.

2. Potrebščina za učiteljske udove
povikšala se je za 40 gld. tedaj na . . . 3240 "

3. Jednako tudi rejni doneski za
20 gld. na 720 "

4. Miloščine potrdile so se ne-
spremenjene 880 "

5. Odprave potrdile so se ne-
spremenjene 300 "

6. Posmrtna kvaternine potrdile
so se nespremenjene 200 "

sprotovalo mnenju gospodarja. Nekateri drugi so že
tudi poskušali posnemati ga in prestopiti dolžno po-
korščino, a Kirila Petrovič jih je tako prestrašil,
da so za vselej izgubili veselje do takih poskusov,
in Dubrovski je ostal sam zunaj občnega zakona.
Nepričakovan slučaj je pa vse razdrl in premenil.

Bilo je nekega jesenskega dne. Kirila Petro-
vič pripravljaj se je na lov. Že prejšnji dan je bilo
ukazano pesarjem in hlapcem, da morajo biti pri-
pravljene ob petih zjutraj. Šotor in kuhinja bila sta
že prej poslana na mesto, kjer je imel obedovati
Kirila Petrovič. Gospodar in gostje podali so se na
pasji dvor, kjer je več nego pet sto hrtov in pre-
peličarjev živelo v obilosti in veselji, slaveč dobrot-
ljivost Kirile Petroviča v svojem pasjem jeziku. Tu
je bila tudi bolnica za bolne pse pod nadzorstvom
štabnega zdravnika Timoške, in poseben oddelek,
kjer so psice kotile in dojile svoje mladiče. Kirila
Petrovič se je ponašal s tem lepim zavodom in ni-
koli ni opustil priložnosti, pobahati se z njim pred
svojimi gosti, katerih ga je že vsak ogledal kakih
dvajsetkrat. On je hodil po pasjem dvoru, okrožen
od svojih gostov in spremljan od Timoške in glav-
nih pesarjev, ustavil se je pred nekaterimi pasjimi
hišicami, zdaj povprašujoč po zdravju nekaterih bol-
nih psov, zdaj delajoč bolj ali manj stroge in pra-

vične opazke, zdaj pa zopet kliče k sebi znane pse
in razgovarjajoč se z njimi. Gostje smatrali so za
dolžnost, hvaliti pasji dvor Kirile Petroviča, samo
Dubrovski je mračno molčal; on je bil strasten
lovec, pa njegovo stanje mu je dovoljevalo držati
samo dva hrta in jednega prepeličarja, on ni mogel
zatreti neke zavisti, ko je videl tak zavod. „Kaj
si tako mračen, bratec,“ vprašal je Kirila Petrovič,
„ali ti ne dopade moj pasji dvor?“ — „Ne to,“
odgovoril je odurno Dubrovski: „vaš pasji dvor je
silno lep, težko imajo vaši posli tako življenje ka-
kor vaši psi“. Jeden pesarjev bil je razžaljen. „Mi
se čez svoje življenje,“ rekel je, „nemamo, hvala
Bogu in našemu gospodu, nič pritoževati; a kar je
res, to je res; marsikateri vlastelin bi jo uganil, ko
bi zamenil svojo hišo s tem pasjim dvorom; več-
krat bil bi sit in gorkejši bi imel.“ Kirila Petrovič
se je glasno zasmel predzrej opazki svojega
hlapca in gostje so se zahoteli z njim, če tudi so
čutili, da pesarjeva opazka velja tudi njim. Du-
brovski je obledel in niti besedice ni izpregovoril.
Zdaj so prinesli v škafu Kirili Petroviču novorojene
psičke, on je izbral dva izmed njih, druge je pa
ukazal utopiti. Mej tem se je pa skril Andrej Gavri-
lovič, in nikdo ni tega opazil.

(Dalje prih.)

7. Uradne potrebščine potrdile so

se nespremenjene 50 gld.
Vse potrebščine skupaj 17620 gld.

B. Zaklada

potrdila se je v nespremenjeni svoti . . . 7476 gld.
tako da se kaže primanjkljaja 10144 gld.,
katera se ima pokriti iz deželnega zaklada.

Finančni odsek tedaj predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Proračun zaklada učiteljskih pen-
zij za leto 1884. s potrebščino 17620 gld.
z zakladdo 7476 "
in s primanjkljajem 10144 gld.,
katera se ima pokriti iz deželnega zaklada, se odobri.
(Sprejeto.)

Poslanec Dežman poroča v imenu finančnega
odseka o zadevah novega muzeja „Rudolfinum“ in
stavi sledeče predloge:

1. Slavni deželni zbor blagovoli naj od dežel-
nega odbora storjene priprave za stavbo deželnega
muzeja „Rudolfinuma“ na znanje vzeti in odobriti
ter pri sestavi proračuna deželnega zaklada se ozi-
rati na to, da se preskrbi leta 1884. ne pokriti
stavbeni strošek v znesku 24.000 gld. na ta način,
da se zastavijo ali prodajo deželnega zaklada ob-
veznice.

2. Deželnemu odboru se naroča, da naj mestni
občini Ljubljanski še jedenkrat ponudi odškodnino v
znesku 6000 gld. že pod storjenimi pogoji, in ako
se ta ponudba ne vzprejme brez vseh pridržkov v
teku kratkega določenega roka, ki se ne sme pre-
koračiti, naj se smatra ta ponudba, kakor bi je ne
bilo in deželni odbor naj takoj odpove prostore, v
katerih je prva mestna ljudska šola v licealnem po-
slopi ter naj se po pravdni poti išče pripoznanje
popolne in neomejene lastnine dežele do imenova-
nega poslopja nasproti zahtevam mestne občine.

3. Slavni deželni zbor naj izreče zahvalo eks-
celenci gospodu naučnemu ministru za izkazano bla-
govolnost deželi kranjski pri obravnadah zaradi na-
kupa licealnega poslopja in glavne vojaške stražnice
za naučno upraviteljstvo.

Poslanec Dežman utemeljuje te predloge za
poslušalce po polnem nerazumljivo. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31 oktobra.

Budgetni odsek avstrijske delegacije
obravnaval je včeraj proračun vzajemnega finanč-
nega ministerstva, ki kaže potrebščino
1.970.769 gld. in pa štát najvišjega sodnega
dvora s potrebščino 125.670 gld. Grof Kalnoky
je odgovarjal na razna vprašanja; o politični si-
tuaciji je rekel, da stoji država v prijaznih raz-
merah z vsemi vlastmi. Izjava, ki jo je storil v
ogerske delegaciji, da ni obrnena proti Ru-
siji. Odnosaji z Rusijo so normalni, torej tudi pri-
jateljski. Na Ruskem želi miru vlada in ljudstvo.
Mir je osiguran za daljšo dobo. Odnosaji z
druzimi državami so tudi povoljni. Razmerje z Nem-
čijo je popolnem utrjeno, soglasje obeh kabinetov
brez pridržkov uživel se je v zavest obeh narodov.
Ohranitev miru nameravati politiki obeh držav.

V ponedeljek je imel državni železniški
sovet svoje tretje zasedanje. Na dnevnem redu
je bilo poročilo vodstva o izvedenju ukrepov želez-
niškega sveta, o najvažnejših prilogah in o stor-
jenih odredbah glede tarife za sol po zahodnih že-
leznicah; poleg tega pa posvetovanje o osnovnih
načrtih za vozni red o poletji. Vse točke so se ob-
ravnale in letošnje zasedanje se zaključilo.

Hrvatski sabor se ne bode razpusil, ka-
kor se je prvotno nameravalo, nego se skliče v zda-
nje sestavi meseca novembra. — Izmed upljivih
poverjenikov so h konferenci v Pešto povab-
ljeni mej drugimi sledeči poslanci: Imre Josipo-
vič, Kušević, Mikšić, Subotić, Šram, Miškato-
vič, Krešić in Vukotinović. V Za-
grebu se pripisuje tej konferenci važen pomen. —
Kraljevi komisar je privolil, da se smejo volitve 20
mestnih zastopnikov, ki so bile zaradi nemirov od-
godjene, vršiti prihodnji teden. — Grof Khuen
Hedervary je baje odvrnil ponujeno mu banstvo;
prihodnji ban bo general. — Danes v jutro zvr-
šila se je smrtna obsodba treh udeležencev poštnega
ropa pri Siseku v 13. dan februarja t. l.

Vnanje države.

Bolgarski minister vnanjih stvari, Balabanov, je bil v ponedeljek pri carji v Gačini vzprejet. Tudi generalu Lesovoju se je dovolila avdijenca. Iz tega je sklepati, da se bodo nadaljevale obravnave, ki imajo urediti in utrditi stališče ruskih častnikov v bolgarske vojski. Bolgarski kabinet želi uspeha tem dogovorom, vendar pa svetuje knezu, da naj si ne da odvzeti najvišjega vojaškega dostojanstva ter naj raje žrtvuje vse ruske oficirje, da si ohrani avtoriteto. Vseh ruskih častnikov v bolgarske vojski je baje le 185, bolgarskih pa kakih 400, vsa vojska pa broji 16.500 mož. — „Nordd. Allg. Ztg.“ prinaša poročilo iz Dunaja, vsled katerega napravljajo najnovejši bolgarski dogodki neugoden utis na merodajne kroge Dunajske. Grajujo se naredbe bolgarskega kneza, katere bi Rusija lahko vzela za razžaljenje.

Prezident **rumunske** kamore, Rosetti, je odložil svoje predsedništvo, da se zamore udeleževati debate o reformi volilne postave. Stolovan je včeraj interpeloval vlado o nagibih, ki so jo napotili kralju nasvetovati potovanje na Dunaj in o rezultatu pogovorov ministra Bratiana s knezom Bismarckom in grofom Kalnoky-jem. Vlada bode odgovorila v treh dneh. — Kralj je vzprejel ostavko finančnega ministra Lecce, na njega mesto stopi najbrž prejšnji minister Geani.

Dopisi.

Iz Gorice, 30. oktobra. [Izv. dop.] Toliko časa nobenega dopisa iz Gorice! Ni bilo morebiti nič gradiva za dopise? O, gradiva dovolj. Srčen vzprejem našega prevzvišenega gosp. knez nadškofa o njegovem prihodu v Gorico, njegova intronizacija, vzprejemi različnih korporacij in društev, važni in zanimljivi ogovori in odgovori pri tej priliki in še marsikaj drugega o našem v vsakem oziru vzglednem duhovnem pastirji bi bilo o svojem času slovenski svet zanimivalo. Da o tem ničesa ne poročamo, uzrok temu je deloma to, da je sedaj za to že prepozno — post festum; — da pa nismo prej nič o tem poročali, kriva je bela Ljubljana, katera je našo pozornost tako na se obrnila, da nismo imeli časa, te za nas važne in vesele dogodke slovenskemu svetu zabeležiti in popisati. Obravnave in dogodki v kranjskem deželnem zboru so za nas, ki le odmev onih obravnav čujemo in ne znamo, kaj se za kulisami godi, neresljive uganke; pričakovali smo od jedne ali druge strani pojasnil ali navodov, da bi prišli do „ključa“, s čegar pomočjo bi one uganke rešili, — a zaman; torej „schwamm d'rüber!“

Naše politično društvo „Sloga“ poslalo je bilo ministerstvu prošnjo za upeljavo slovenskega in italijanskega jezika v nižjih razredih naših srednjih šol. Tudi deželni odbor je uložil pri ministerstvu jednako prošnjo. Že pred meseci dospel je negativen odgovor na dotične prošnje od ministerstva, ne da bi bili posebni razlogi za to postopanje navedeni.

A po mestu se mnogo govori, da so bili onemu odgovoru dodani tudi „famozni“ uzroki, zakaj da ne more g. minister upeljati v tukajšnje srednje šole poučevanja na podlagi materinščine. Toda do sedaj — tako se govori — bila je le nekaterim izvoljenim sreča toli mila, da so smeli v ministrov odlok pokukati; niti ljudskim zastopnikom, niti ljudstvu ni o onih uzrokih oficijalno ničesar znanega. In vendar bi bilo to neobhodno potrebno; menim, da ljudstvo bi vendar moglo vedeti, zakaj se mu opravičena prošnja odbije. Ako je kaj na tej govorici, nadejamo se, da nam naši poslanci preskrbijo, da se dotični odlok cel in neskrajšan objavi. Ako so razlogi res prepričevalni, bomo potem saj mirovali.

V teku prihodnjega meseca odprl se bo v Gorici prvi slovenski otroški vrt. Zaprek je bilo mnogo, a hvala Bogu, odstranile so se vendar vse, tako da bo že ta teden poziv za upisovanje razglašen. Bog daj srečo! X.

Domače stvari.

— (Ugovorna obravnava) uredništva „Slovenskega Naroda“ zoper konfiskacijo št. 288 z dne 5. oktobra l. l. zaradi dopisa iz Pulja vršila se je danes jutraj ob 10. uri pred deželnim kot tiskovnim sodiščem, kateremu je predsedoval g. predsed-

nik Gerčar. Votanta sta bila gg. Kapretz in baron Rechbach, državno pravdnštvo pa je zastopal g. Pajk. — Mislimo, da ne povemo nič novega, da se je konfiskacija potrdila. A ker je gospod predsednik Gerčar pri uzrokih, zakaj se konfiskacija potrdi, navajal mej drugim, da bi se to ne bilo zgodilo, ako bi se bil navel le faktum, naj nam bode dovoljeno, oslanjaje se na gospoda predsednika Gerčarja uzroke, navesti nekaj fakt. Dasi je bil zaplenjen **slovensk** list, bil je ukaz državnega pravdnštva za zaplenbo nemšk, deželna kot tiskovna sodnija potrdila je konfiskacijo z nemškim potrdilom, državnega pravdnika namestnik g. Pajk plaidiral je nemški in tudi predsednik tiskovnega sodišča, g. Gerčar, naznanil je razsodbo nemški, isto tako nagibe razsodbe nemški. In to vse v času Njega ekselence barona Pražaka jezikovnih naredeb! Komentara delati ne gre, saj je dovoljeno priobčevati le fakte! „Was ist mir Hekuba?“

— (Slovensko uradovanje.) Včeraj smo naznanili, da sedanji, po večini narodni deželni odbor vedno še nemško uraduje. Naj danes temu dodamo, da so iste razmere tudi še vedno pri trgovinsko-obrtnej zbornici, in — žel! — v preceišnjem meri tudi še pri mestnem magistratu. Mestni zbor je sicer že davno sklenil, da se ima upeljati na magistratu slovensko uradovanje, vendar se pa ta sklep do danes ni še popolnem izvršil. — Res, nevolja in žalost mora se lotiti vsacega iskrenega domoljuba, ko vidi, kako korporacije, za katere smo se toliko borili, ovirajo izvršitev glavne točke našega narodnega programa.

— (K terminologiji spravljalivosti.) Kakor nekaterim krogom ne ugaja več izraz „slovenski narod“, tako jim tudi izraz „narodni“ ni več po volji. V našem uradnem listu vsaj čitamo danes, da se „National-Druckerei“ nemški pravi „Vaterländische Druckerei“. Vsak „commis voyageur“ rabi že dosledno izraz „National-Druckerei“, a „Lai-bacher Zeitung“ tega ne ve. Treba zares „neobligatnega pouka“!

— (P. n. občinstvo) opozarjamo še enkrat na jutranjo slovensko predstavo, o kateri bi bili radi pisali kaj več, da nam ni primanjalo prostora.

— (Slovenski pevci) zapeli bodo, — kakor do sedaj vsako leto, — jutri na dan Vseh Svetnikov popoldne ob 1/2 4. na pokopališču pri „Sokolovi“ piramidi tri zборе, in sicer: „Na grobu“ od F. Gerbic-a, „Na gomili“ od F. Stegnar-ja in „Oče naš“ od Bratskega. — Odbor pevskega društva vabi gosp. pevce k vaji, ki bode danes zvečer ob 8. uri in jutri popoldne ob 2. uri v čitalnični dvorani.

— (Dnevni red mestnega odbora seji), katera bode v petek 2. dan novembra 1883. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: I. Naznanila prvostolstva. II. Finančnega odseka dodatno poročilo o računskih zaključkih za leto 1882. III. Policijskega odseka poročilo: a) o mestnega zdravnika dr. Fran Illnerja prošnji za pavšal za vožnje pri ogledovanju mrličev v oddaljenih krajih mesta; b) o mestnega fizika zdravstvenem poročilu za 1881. leto. IV. Šolskega odseka poročilo: a) o oddaji službe laborantove na c. kr. veliki realki; b) o prošnji ravnatelja Leopolda Belarja za povišanje funkcijske doklade; c) o napravi telovadnega orodja na II. mestnej deški šoli. V. Združenega stavbenega in olepševalnega odseka poročilo o prošnji Alojzija Korzike glede ograje ob njegovem vrtu na Vrtačah. Po javni seji bode še tajno posvetovanje.

— (Učiteljsko osebje Ljubljanske gimnazije) priredi v soboto zvečer banket svojemu voditelju g. Smoleju o priliki njegovega tridesetletnega službovanja.

— (Društvo českih arhitektov in inženirjev) poslalo je dva velekrasna (rudeče-bela) trakova in 10 gold. za primerno okrašenje groba Resljevega, „ki je ves čas svojega življenja bil unet Slovan in kateremu je bila sreča vsaj toliko mila, da počiva v slovanskej zemlji — v Ljubljani“. V isti namen poslalo je mesto Chrudim tudi 10

gold. V bodoče se bode vsako leto jednako skrbelo za Resljev grob. Bratje Čehi vedo dostojno častiti spomin svojih slavnih pokojnikov.

— (Darilo za uboge.) Peki Ljubljanski so nabrali, namesto da bi o Vseh Svetnikih delili „prešice“, mej seboj 82 gld. prostovoljnih darov za Ljubljanske reveže. Od te svote izročil je danes pekovski mojster in hišni posestnik g. Potočnik v roke g. župana 50 gld., za revne v mestnej hiši na Karlovški cestej pa očetu ubogih, gosp. magistratnemu uradniku Dragotinu Lahajnarju 32 gl., da se ta svota razdeli na Vseh Svetnikov dan. Pač hvalevredno!

— (Imenovanje.) Dr. Ivan Kosirnik imenovan je primarnim lečnikom v javnej bolnici milosrčnih sester v Zagrebu.

— (Premembe mej uradništvom.) Davkar g. J. Konček imenovan je glavnim davkarjem v Mariboru. Davkar v Slov. Bistrici g. Baltazar Raška imenovan je glavnim davčnim preglednikom na Ptui. G. Anton Kukovič, glavni davčni preglednik na Ptui, premeščen je vsled lastne prošnje v iste lastnosti v Celje.

— (Smrtna obsodba) proglašena je danes dne 30. t. m. v Zagrebu trojici, Petru Kukavici, Petru Daniloviću in Luki Janiču, ki so 13. februarja t. l. pri Sisku oropali pošto ter usmrtili postiljona in domobranskega vojaka, ter bodo jutri ob 8. uri v dvorišču sodb. stola obešeni. Četrti razbojnik Manojlo Smiljanić pomiloščen je na 15 letno teško ječo. Funkcije krvnika bo opravljal Kozarek iz Budimpešte, ker po smrti Jos. Pipergera izpraznjeno mesto dosedaj ni popolnjeno.

— (Iz Višnjegore) se nam piše: Dne 27. t. m. se je Matevž Šeme, posestnik iz Traščin na Polici zadaval ali bolje rečeno zadušil. Obtičal mu je košček mesa v grlu in v 10 minutah bil je živ in mrtev. Bil je zelo vrl kmetovalec, umen rokodelc in pošten ter premožen možak, kakor jih je malo v Poliški župniji. —y—

— („Hrvatske Vile“) dobili smo 10. in 11. zvezek. Podjetje je videti zopet v rednem tiru. Vsebinska je mnogovrstna, oblika kakor vsekdar lepa.

— (Novo vino) po dolenjem Štajerskem ima povprek po 19% sladkorja, kar že celo vrsto let ni bilo.

— (Razpisano je mesto) okrajnega sodnika v Žužemberku na Dolenskem (VIII. razred). Prošnje do 15. novembra t. l. —

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 31. oktobra. Včeraj bile v tukajšnji podzemeljske železnici na dveh krajih eksplozije. Velika poparjenost. Promet vlakov ustavljen. Več osob ranjenih. Uzrok neznan.

Št. 1. (Nepar.) Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 276.

V četrtek (Vseh Svetih dan) 1. novembra 1883.

Mlinar in njegova hči.

Žalostna igra v 5 dejanjih, po E. Raupachu poslovenil F. Malavašič.

OSOB E:

Crnot, mlinar — — — — — gospod Kocelj.
Marija, njegova hči — — — — — gđe. Mat. Nigrinova.
Županja, njegova sestra — — — — — gđe. Petrinska.
Korenka, vdova — — — — — gđe. Zvonarjeva.
Konrad, njen sin, mlinarsk pomagač — — — — — gospod Danilo.
Luka, grobokop — — — — — gospod Petrič.
Pivek, gostilničar — — — — — gospod Novak.
Meta, njegova žena — — — — — gđe. Zora.
Duhoven — — — — — gospod Rus.
Matija, kmečk fant — — — — — gospod Šturml.
Dva mlinarska hlapca. Pivkovi otroci. Prikazni duhov na pokopališču. — Godi se v nekej vasi; prva tri dejanja na sveti večer, zadnji dve tri tedne pozneje.

Ustopenina kakor po navadi.

Kasa se odpre ob 1/2 7. uri. — Začetek ob 7. uri zvečer.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
30. okt.	7. jutraj	744.88 mm.	+ 9.6°C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	745.08 mm.	+ 15.0°C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	746.41 mm.	+ 10.8°C	brezv.	jas.	dežja.

Srednja temperatura + 11.8°, za 4.0° nad normalom.

Dunajska borza

dné 31. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 60
Srebrna renta	79 " 10
Zlata renta	99 " 20
5% marna renta	93 " 10
Akcije narodne banke	838 " —
Kreditne akcije	282 " 90
London	120 " 05
Napol.	9 " 55
C. kr. cekini	5 " 70
Nemške marke	58 " 90
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 119 " 25
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 168 " —
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 " 20
Ogrska zlata renta 6%	119 " 60
" " papirna renta 5%	87 " 05
" " papirna renta 5%	85 " 50
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 " —
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114 " 75
Zemlj. oblg. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119 " —
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	102 " 60
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104 " 75
Kreditne srečke	100 gld. 168 " 75
Rudolfove srečke	10 " 19 " 25
Akcije anglo-avstr. banke	120 " 108 " —
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	223 " 25

Delnice

"NARODNE TISKARNE" v Ljubljani

kupujejo se po razmerno visoki ceni. Ponudbe na uredništvo ali upravništvo "Slovenskega Naroda".

Pristavnik (majer)

ali veliki hlapec, ki ume brati in pisati in je dobro izveden v gospodarstvu in kmetijstvu, vzprejme se o prihodnjem Božiču na eni pristavi blizu Ljubljane v službo. Natančneje poroča o tem g. Fran Jonko, kolo. dvorske ulice št. 31, na desno pri tleh. (670—3)

Št. 8253.

(688—3)

Razglas.

Na prošnjo gospé Franciške Arko iz Ljubljane se III. eks. prodaja po sodnji na 4995 gld. cenjenih zemljišč ml. Emilije Perenič iz Planine pod Rctf. št. 6/1, 25, 160 Haasberške graščine in Urb. št. 34 cerkve sv. Margarete, h katerim zemljiščem pripadati mej drugim dve veliki shrambi za zaloge (magazina) v Planini, na 13. novembra 1883. ob 10. uri dopoldne na licu posestev v Planini s tem dostavkom določi, da se bodo, ker se bo zemljišče na drobno prodajalo, posamezne parcele tudi pod cenitveno vrednostjo prodale.

C. kr. okrajna sodnija v Logatci, dné 21. septembra 1883.

Badna drevesca

za presajanje popolnem sposobna, prodaja po nizki ceni

Josip Jarc v Medvodah.

(697—2)

Jaz kupujem raznovrstne

suhe orehove plohe,

potem zdrave orehove herklje (hlode) od 18" naprej, javorjeve pa od 15" naprej.

Plačujem jih dobro. Prodajalci naj se mi naznanijo pod adreso

(593—15)

Karl Hofbauer,

fournierfabrika v Tržiču na Gorenjskem.

ALOJZIJA KUNST-a

čevljarska obrt

Židovske ulice št. 4, LJUBLJANA, Židovske ulice št. 4, (prej Schitnik & Kunst). (701—1)

Bogata, izborna zaloga

storjenih čevljev za gospé, gospode in otroke, lastnega izdelka, vsakemu na ogled in izbéro.

Naročila vsakšne vrste izvajajo se točno in najceneje. — Mére se skrbno hranijo in zaznamenujejo. — Poštnim naročilom blagovoli se pridejati čevljev za uzorec.

Št. 15.179.

(703—1)

Razpis službe.

Pri Ljubljanskem mestnem magistratu je izpraznjena služba **druzega magistratnega svetnika** z letno plačo 1400 gld. in pravico do dveh v pokojnino uštevnihi 10% pelletnic.

Prosilcem za to, eventualno za službeno mesto **magistratnega tajnika** je prošnje z dokazili o starosti, o sposobnosti za višje upravno službovanje, o dozdanjem poslovanji in pa o polnem znanji slovenskega in nemškega jezika uložiti

do 30. novembra 1883.

pri podpisnem magistratu, in sicer onim, ki so v javnej službi, potom predstoječe gospodske.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 30. dan oktobra 1883.

Župan: Grasselli.

Priznana nepokvarjene, izvrstne

VOŠČENE SVEČE

izdelujejo (652—4)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Salicyl-ustna voda,

uspešno sredstvo proti vsem boleznim v ustih in na zobeh, ohrani prijetni duh in naravno bojo zob; steklenica po 40 kr.

Anatherin-ustna voda

po 60 kr.

Zobni prašek

po 40 kr.; priznana najboljša sredstvo za čiščenje ust.

Dr. Pfeffermann-ova

zobna pasta

v škatljah po 1 gld. 25 kr.

Dr. Poppov-a ustna voda

po 1 gld. 40 kr. prodaje (291—9)

G. PICCOLI,

lekarnar v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Najnovejša iznajdba.

Ure, kažeče datum, idočé na sidro (glej podobo), pri kojih se vsak dan datum sam naravná, s čudovitim kazališčem, ki se še celo po noči sveti, s pristnimi zlatimi številkami. Te nove, v **Trieburgu pri Genfu** v najnovejši čas izumljene ure imajo ploščnato steklo, v ognji pozlačen okvir, lepo graviran, kolesišče je medno z jeklenim gonilom.

Razpošiljajo se te ure, oskrbljene z verižico in pripadki, za poskušnjo po 2 gld. 90 kr., dvanajstotica za 30 gld. — Za točni tek, mesečno svetlobo kazališča pridejana je vsakej uri pismena garancija.

Razven tega so v zalogi **Genfske remontoir-ure** po 25 do 75 gld., kakor tudi vsake druge baže nove in staronemške ure v tisočih izvodih.

Za 15 kr. v markah pošilja se album s 300 uzorci zastoj.

Dovoljujejo se tudi plačila na obroke.

Naslov: (687—3)

Uhren-Allianz aus Genf, Hafnersteig 3, Wien.

Gospodu

G. PICCOLI-ju, lekarju v Ljubljani, Dunajska cesta.

Veliko let ozdravljam razne bolezni jedino le z Vašo „**Francovo esenco**“ in to z najboljšim uspehom. Prosim Vas še za 12 steklenic.

Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša „**Francova esenca**“ oprostila me je iz vrstno popolnem hude, nad dve leti trajajoče bolezni. Izrekam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvatskem blizu Karlovca.

Ivan Pulić.

Podpisani potrjujem, da je „**Francova esenca**“ gosp. Gabrijela Piccoli-ja moje župljane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim uspehom poslužujejo.

Fianona v Istri, meseca oktobra 1882.

Anton Vlassich, župnik-kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic Vaše „**Francove esence**“, ki je za bolezni v želodcu boljše od vsakega drugzga zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augesthaler,

montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradi.

„**Francova esenca**“ je pomagala že tisočerm ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in prehajalno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravijo.

Steklenica velja 10 kr.

„PATRIA“

vzajemno-zavarovalna banka za življenje na Dunaji.

NAZNANILO.

Priobčujemo s tem, da smo izročili gospodu

Josipu Prosenc-u v Ljubljani, Slonove ulice št. 52.

glavno zastopstvo

za Kranjsko, Koroško, Južno-Štajersko in Primorsko ter prosimo p. n. občinstvo omenjenih pokrajin, da se blagovoli v vseh „**Patrio**“ zadevajoih slučajih odslej obračati do g. Josipa Prosenc-a.

Na Dunaji, v 24. dan oktobra 1883.

Vodstvo.

Oziraje se na predstoječe naznanilo, usojam si p. n. občinstvo opozarjati, da vzprejema zavarovalna banka „**Patria**“ vsakršna zavarovanja kapitalij in rent, zadevajoča človeško življenje, kakor tudi osnovo in upravo preživotnih blagajnic (asociacij), ter sem za vzprejemanje zavarovalniških naročil otvoril

svojo pisarno v Slonovih ulicah št. 52.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Prosenc.

(700—1)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.